

[Gerhard Nielsen.]
foreninger i Lighed med, hvad Landbrugerne har gjort, men det blev tillige udtalt, at man forstod, at det vilde være uhyre vanskeligt for Haandværkerne at danne saadanne. Vilkaarene for Fællesgaranti var for dem ikke de samme som for Landbrugernes Vedkommende. Jeg vil tillade mig at spørge den højtærede Minister, hvorledes det forholder sig med denne Side af Sagen. Har Haandværkere noget Sted dannet Drifts-laane foreninger, eller er samtlige Andragender indkommet direkte fra Enkeltpersoner?

Mod Realiteterne i Lovforslagene har vi intet at indvende. Da de to Love først blev stadfæstet Dagen før det første Finansaar, i hvilket Lovene skulde gælde, og nu faktisk kun har virket et Aar, er der Grund til at udstrække Muligheden for at yde denne Smule Hjælp til Haandværk og Industri endnu et Aar. Vi fra vor Side kan tiltræde Lovforslagene, og, kan jeg tilføje, vi haaber, at der saa skabes Mulighed for, at de Beløb, der stilles til Raadighed, bringes i Anvendelse. At der er Trang til saadanne Laan, er der ikke Tvivl om. De mange afviste Andragender vidner om, at der er en Mængde Mennesker, som har haabet i Kraft af disse Love at faa en Haandsrækning til at komme over en vanskelig Periode.

Grathwohl: Naar jeg ved forrige Behandling af denne Sag udtalte mig, som jeg gjorde, var det ud fra det Synspunkt, at disse Love selvfølgelig ikke kunde bidrage til at skaffe Arbejde; de kunde hjælpe den Haandværker, der havde været saa heldig at have faaet noget Arbejde, til at sætte det i Gang og anskaffe sig de fornødne Redskaber, og det har vel ogsaa nærmest været Tanken med dem, men i Retning af en Forbedring af Situationen som Helhed kunde man ikke tillægge dem nogen afgørende Betydning. Dette har vel ogsaa vist sig i Praksis nu i den forløbne Tid, men Lovene har jo ikke faaet Lov at komme til deres fulde Udvikling, idet deres Gennemførelse først fandt Sted den 31. Marts 1928, hvorfor man vel ikke har noget Overblik over, hvilket Udbytte de paagældende Laantagere hidtil har kunnet høste ved Hjælp af disse forholdsvist billige Laan.

Det har ogsaa forundret mig noget, at der er saa stor en Part af Laansøgerne, som er blevet skuffet. Men det er jo ikke muligt for Rigsdagen at gribe ind i Udvalgets Arbejde, man maa her sikkert gaa ud fra, at Udvalget har arbejdet i den Aand, Loven er vedtaget i, og samtidig har søgt

at sikre Staten overfor alt for store Tab paa disse Omraader.

Imidlertid kan vi slutte os til Lovforslagene, som de foreligger, saaledes at Laanevirksomheden kan fortsættes, i Haab om, at det dog skal komme nogle Haandværkere og Industrier til gode, uden at jeg dog for mit Vedkommende knytter større Forventninger til dem ved denne Lejlighed, end jeg har gjort ved tidligere Lejlighed.

Jeg skal tillade mig at anbefale Lovforslagene.

Busk: De foreliggende Lovforslag om Ændringer i Lovene om Driftslaan til Industri og Haandværk kan ikke siges at være meget vidtgaaende. 1 Mill. Kr. hvert Aar i 1928—29 og 1929—30 til Haandværket og 2 Mill. Kr. i de samme Aar til Industrien kan ikke siges i nogen nævneværdig Grad at bidrage til Løsning af de vanskelige økonomiske Kaar, hvorunder Haandværk og Industri arbejder. Som det fremgaar af Betænkningen, er der imidlertid for Haandværkets Vedkommende kun indkommet Andragender til et Beløb af 1 276 700 Kr. Naar der ikke er indgaaet Andragender i højere Grad, end Tilfældet har været, maa en af Grundene sikkert være den, at Haandværket er saa daarligt økonomisk stillet, at det ikke kan stille de Garantier, Loven forlanger.

Det kan jo ikke gøre nogen Skade, at disse Beløb stilles til Raadighed, og vi kan derfor for vort Vedkommende tiltræde de foreliggende Lovforslag. Men jeg skal dog betone, at den Maade, hvorpaa Laanene gives, og den Maade, hvorpaa Andragenderne bedømmes, sikkert ikke er ideal, og jeg vil derfor henstille til Ministeren, om det ikke kunde være muligt at faa disse Forhold ordnet paa en noget anden Maade.

Jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslagene til hurtig Fremme.

Handelsministeren (Stensballe): Jeg kunde indskrænke mig til at bringe en Tak til samtlige Ordførere for den Tilslutning, de har givet disse to Lovforslag; naar jeg her vil knytte et Par Bemærkninger dertil, er det udelukkende paa Grund af de Udtalelser, der er faldet.

Man synes at mene, at disse Love kunde administreres anderledes, end sket er. Det ærede Medlem Hr. Gerhard Nielsen udtalte, at der var jo nedsat et Udvalg, som Ministeren maatte støtte sig til og vel nok maatte følge. Det er rigtigt, at Ministeren i Almindelighed bør følge Udvalget og selv-